

~~17736~~

IN PREDIUA

ALEGERILOR

17736

326901

DISCURS

ROSTIT LA INTRUNIREA PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL

ȚINUTĂ LA

27 OCTOMBRE 1902, IN SALA BĂILOR EFORIEI

DE

ALEXANDRU G. DJUVARA

FOST MINISTRU

55457

DONATIA
AL. DJUVA

BUCURESCI

TIPOGRAFIA „VOINȚA NAȚIONALĂ“

Strada Brezoianu No. 1bis

1902.

loc

(1991)

BUCURESTI

14 4 56

1056

1953

res/06

1961

B.C.U. Bucuresti

C23455

IN PREȚIUA ALEGERILOR

DISCURS

ROSTIT LA INTRUNIREA PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL

ȚINUTĂ LA

27 OCTOMBRE 1902, IN SALA BĂILOR EFORIEI

Domnilor,

Vă mulțumesc pentru aplausele cu cari mă primiți; ași dori din suflet, pentru a vă vorbi, să fiu ajutat de puterile fizice tot atât cât mă împinge inima să vă vorbesc. De oare-ce însă am fost cam suferind, vă rog să bine-voiți a'mi da în liniște ascultarea d-voastră.

Suntem în prețiuua unor alegeri însemnate; după cum v'a spus'o, încă la prima noastră întrunire, șeful partidului nostru «țara întreagă stă astă-dî în fața alegerilor comu-

nale» ; și partidul conservator, înțelegând și el însemnătatea luptei care se pregătește, și-a încordat puterile ca pentru alegeri cu un caracter adevărat politic. Se cuvine dar, ca pentru luminarea corpului electoral, să aruncăm o privire asupra situațiunii grupărilor noastre politice, și să cercetăm programul ce fie-care din aceste grupări desfășură.

Maî nainte însă de a face această cercetare, să-mi dați voe să vă indic două trăsături maî caracteristice ale luptei ce se pregătește. Cea dintâi, este liniștea deplină și libertatea în care aceste alegeri se prepară ; lucru însă ciudat și ne mai pomenit : pe când guvernul liberal lasă în deplină voe pe cetățeni să se întrunească și să-și lumineze convingerile, partidul de sub conducerea d-lui Cantacuzino — după cum zilnic ne-o spune presa conservatorilor —

asmute bande de bătăuși «bandele februariste», împotriva partizanilor d-lui Carp; ast-fel că pentru prima oară se întâmplă în țara românească ca o grupare politică de opozițiune să terorizeze o altă grupare opoziționistă, pe când partidul de la cârma Statului lasă țării deplină libertatea de a chibzui și de a decide. Se vede că în sentimentul vechilor conservatori nu a pătruns încă o concepțiune mai senină a luptelor politice; ei nu s'au convins încă, că era brutalităților trebuie să înceteze în această țară. (*Aplause*).

Cea de a doua trăsătură însemnată a acestor alegeri, este că opozițiunea conservatoare stă sfîșiată în două: fracțiunile aceluiași partid, tovarășii politici din trecut, tăgăduindu-și unii altora puterea morală și însușirile trebuincioase pentru a conduce destinele acestei țări.

In voastră, că în ase-

menea condițiunii, nici nu poate fi vorba de o luptă serioasă de răsturnare: în aceste momente, o guvernare conservatoare este o imposibilitate de fapt. (*Aplause*).

În prețuia luptei electorale, ca și în prețuia unor lupte militare, partidele politice, ca și armatele, își strâng rîndurile, își desfășură drapelele, își spun cuvîntul lor de ordine pentru îmbărbătarea trupelor. Să cercetăm, cari sunt formațiunile ce se găsesc față în față?

Avem de o parte gruparea conservatoare de sub direcțiunea d-lui Carp, care s'a manifestat în aceste alegeri printr'o scrisoare către președinții comitetelor electorale și printr'o întrunire publică. Șeful acestei grupări, povățuiește corpul electoral să aleagă pe cei mai luminați, pe cei mai destoinici și pe cei mai cinstiți: povață înțeleaptă; naște însă o întrebare: cum se vor alcătui listele candidaților, cine le

va propune? — Nu se poate ca inițiativa, în această privință, să fie lăsată întâmplării, — ast-fel că, fără voe saū cu voe, noțiunea și amestecul partidelor în alegerile comunale, ca în ori-care alegere, revine și se impune.

D. Carp, prin declarațiunile sale, mă urmărește ceva. D sa voește să atragă atențiunea țerei, să se singularizeze în luptele noastre politice, să mire lumea prin chipul său special de a fi. Grămădește paradoxo pe paradoxo, utopie pe utopie, formulă pe formulă—mă îndoesc însă că toate acestea vor putea da grupării conservatoare de sub conducerea d-sale contactul necesar cu țara, de care are nevoie. (*Aplause*).

Statul major al grupării junimiste pare a crede că drapelul este cu atâta mă glorios, cu cât mătasea lui este mă strălucitoare, mă împodobită și mă bătătoare la

ochi; că generalii, sunt cu atât
mai viteji în ochii trupelor cu cât
aū galoanele mai bogate și mai
strălucitoare. Acest stat major, din
punctul de vedere electoral, este
un stat major de paradă, care a-
tunci când se sună atacul, face —
în departare de câmpul de bătae —
o defilare maiastră, după care merge
să se odihnească sub cort, aștep-
tând rezultatele luptei. (*Aplause*).

Este de prisos, cred, să adaog
că asemenea adversari nu ne pot
inspira nici o teamă pentru ziua
de luptă.

Tot în fața noastră stă a doua
formațiune conservatoare de sub
conducerea d-lui Cantacuzino. A-
ceastă formațiune pretinde a pă-
stra acum singură tradițiunea și ca-
drele vechiului partid conservator.
Statul major al acestui partid, a
fost văduvit de aceia din condu-
cătorii de odinioară, cari-i făceau
în ochii partizanilor l . . . . . tă-

ria; el a mai fost în urmă redus, prin ruperea formațiunii conservatoare, în două tabere vrăjmașe: ast-fel că, el se presintă astăzi în ochii țării fără prestigiu și fără tărie. Cadrele lui sunt rămășițele unor trupe înfrante, cari nu mai pot fi mișcate pentru diua luptei, decât sub îmboldirea pornirilor pătimășe, cari le asmute la asaltul puterii în perspectiva foloaselor personale, a căror satisfacere este făgăduită de șefi. (*Aplause*).

Direcțiunea acestei grupări, compromisă, seamănă acelor stat-majoare de armată, în cari trupele nu mai aŭ încredere, știind din trecut că aŭ acumulat desastre peste desastre. (*Vă aplause. Bravo!*)

Și care este tactica de luptă a acestei grupări?

Fac ei apel la vre-un sentiment înalt, la vre-o virtute cetățenească, pe care să caute să o mișce în inimile și gurile d-voastre?

Ei aŭ pornit în toată țara o campanie activă de recensămînt al nemulțumirilor; aŭ despărțit corpul electoral în bucăți deosebite; aŭ chemat rînd pe rînd: pe pensionari, pe funcționarii suprimați, pe proprietarii de imobile urbane depreciate, pe lefegii cu apunamentele scădute, pe meseriași;—și pe toți aŭ încercat să-i mișce, pe toți aŭ încercat să-i mobilizeze pentru asaltul desnădăjduit pe care vor să-l dea. (*Aplause*).

Peste tot unde este o suferință, peste tot unde bănuiesc o durere, ei aleargă; ar crede cine-va că coperinși de o nemărginită milă, ei vor să mîngâe, să aline, să adoarmă acele suferințe și acele dureri.

Nu, domnilor!

Daca ei cheamă de pretutindenii oamenii nevoiași, este pentru ca să speculeze nevoile lor; dacă ei caută suferința, este pentru ca să provoace resentimente; — dacă ei

urmăresc durerile este pentru ca să învenineze rana și să asmută urile; ast-fel cred ei că împingând lumea la desnădăjduire vor putea mai lesne să sdruncine tăria partidului liberal. (*Aplause*).

Dar nu se mulțumesc cu atât. După ce au încercat să învrăjbească sentimentele acestor oameni, ei încearcă să deștepte într'înșii poftele cele mai nesănătoase, ținând în ochii acelora cari suferă, cel mai cinic mezat de făgădueli—făgădueli ce știu că nu pot să fie ținute, făgădueli cari dacă ar fi ținute ar constitui o nebunie și o crimă.

Cu aceste făgădueli ei vor să vă ademenească, să vă arunce energia în toropeală. Ei încearcă pe lângă d-v. farmecul primejdios al unui adevărat miragiū, al unui vis ce nu se poate realiza: acela de a crea un budget enorm fără mijloace, de a promite satisfacerea tuturor, fără sacrificii.

Iată, d-lor, o adevărată politică de corupțiune! (*Vii aplause*).

Sunt sigur, că lângă un asemenea vis, d voastră nu veți lăsa să vă adoarmă conștiințele.

Vi s'ar întâmpla, dacă ați face-o, aceea ce ne spune poetul oriental că se întâmplă lângă unele lacuri blestemate.

Când spre apusul soarelui lumina strălucitoare a cerului se oglindește în acele lacuri, ele desvăluiesc ochilor o priveliște fără seamăn. Nisipul scânteietor al țărmurilor pare presărat cu o pulbere sclipitoare de diamante; căldura razelor din urmă te mângâie, pe când o răcoare îmbălsămată se răspândește pretutindeni; totul pare că chiamă pe călătorul obosit ca să se odihnească pe țărmurile aceluï lac. Călătorul se ademenește și se întinde fără grije pe țărm, și încetul cu încetul îl coprinde somnul. Se înserează însă repede și îndată ce

se fac nevădute cele din urmă raze o ceață nesănătoasă se ridică de pretutindenă, văzduhul se cuprinde de aburi primejdioși, iar din apele ispititoare ale lacului, es frigurile searbăde, cari întind brațele lor de ghiață, coprinde în ele pe nenorocitul călețor și secându-i pentru tot-deauna puterile în viață. (*Applause*).

Tot ast-fel cu făgăduelile pe cari conservatorii vi le fac ; ele nu sunt de cât un miragiū plin de primejdii ; ei vor să facă să capituleze sentimentele d-v. de patriotism în fața unui egoism meschin și culpabil ; ei vor să vă adoarmă conștiințele, să vă sece energia și puterea de rezistență în traiul vieții, pregătind ast-fel cu nesocotință ruina și desoluțiunea acestei țări. (*Vii applause. Bravo*).

În fața acestor două fracțiuni conservatoare stă falnic și neclintit din luptă partidul național-li-

beral. Pe steagul lui glorios stău scrise toate cuceririle României moderne! (*Aplause. Bravo!*)

Sub acest steag și-au adăpostit credințele și patriotismul fruntașii acelei generațiuni uriașe: Goleștii, Brătienii, Rosetti, Gogălniceanu, Cămpineanu și atâția alții, sub acest steag ne adăpostim și noi credințele noastre și cât timp el va sta în mâna conducătorilor noștri, țara poate să fie liniștită și fără grije pentru viitor. (*Aplause entusiaste. Strigăte să trăiască d. Sturdza, să trăiască partidul liberal!*)

Amintiți-vă, d-lor, vremurile triste de deunădi. Când a venit partidul liberal la cârma țerei, situațiunea era desnădăjduită; conservatorii încăerați în lupta lor pătimășe pentru satisfacerea ambițiilor personale făcuse unii în potrivea celor-l'alți, din strîntorarea și din suferințele țerei o armă de luptă și de predominare. Incepuse să

că lefile funcționarilor nu vor mai putea fi plătite la termen și că vor trebui scomptate, pe când mandatele în suferință începuse a se și scompta; se prevedea momentul când țara, nemaî putând să facă față angajamentelor sale, va înceta plata cuponului. Ce ați dice d-voastră de un sfătuitor, care chemat de un om ce s'ar găsi în strimtoare, i-ar propune să'și vîndă și ce mai are în casă? Ast-fel sfătuiău conservatorii, ca țara românească să'și lichideze disponibilitățile, adică să'și vîndă rezervele sale de bogății! (*Aplause*).

Ce ați dice d-voastră de iscusitul doctor, care, chemat lângă un bolnav cu puterile sleite, ar prescrie, să i se mai lase sînge? — Ast-fel făceaŭ conservatorii, când voiaŭ să așeze noui impositiv asupra țerei.

În fața acestei situațiuni desnădăjduțiale și-au spus lim-

pede programul lor de economii și de bună rînduială în administrația financiară a Statului. Acest program patriotic făgăduit țerii a fost îndeplinit. (*Aplause. Strigăte: Să trăiască d. Sturdza!*)

De la un budget conservator care se încheiase cu un deficit de peste 27 milioane, partidul liberal a ajuns la un budget prin care s'a făcut 20 milioane economii, și care se va încheia cu un escedent de peste 20 milioane. Acestea, d-lor, sunt fapte și cifre, nu sunt vorbe și făgădueli.

D-lor, ați vădut partidul conservator căutând să speculeze, pentru a-și întări lupta sa electorală, nevoile și suferințele deosebitelor categorii de alegători, făgăduind bugetul țerii satisfacerilor personale și asmuțind în potrive noastră poftele deslănțuite ale partizaniilor lor.

Ei au mers ~~mai~~ departe Ei au

mercat să speculeze sentimentele
voastră cele mai înalte, revoltându
patriotismul d-voastră prin denun-
țarea nesocotită a unui înalt act
de înțelepciune politică.

Ei au tirit în întrunirile lor pu-
blice cestiunea călătoriei în Bulga-
ria a Majestății Sale Regelui, spu-
nând tutulor că această călătorie
ar constitui pentru țara noastră o
umilire națională.

Unui asemenea limbagiū, un
singur cuvint am de rēspuns: —
*Nu poate să fie umilită țara Ro-
mânească, acolo unde va fi Regele
Carol present! (Aplause frenetice
și îndelung timp repetate, strigāte
entusiaste: Să trăiască Regele!)*

In sentimentul de iubire al țē-
rei, numele Regelui este atât de
strins legat de numele țērei noas-
tre, în cât este o adevērată nebu-
nie a spune că acțiunea unuia poate
umili pe celălalt. (Aplause entu-
siaste)

23455
BIBLIOTECA
CENTRALA
UNIVERSITATII

Se duce Regele Carol — ca
 istoria îi va spune nu numai
 teazul Rege Carol, ci și Car
 Cel Înțelept—se duce Regele C
 să afirme pe câmpiile Bulga
 la Plevna, vitejia și gloria arm
 Românești. (*Urale nesfârșite.
 plause. Strigăte de bravo!*)

Vizita Regelui Carol este o no
 și puternică dovadă, ce se dă
 tului, că Statul nostru este un c
 ment puternic de progres și de
 pace în Orient. (*Vii și îndelungi
 aplause*).

Am căutat, domnilor, să vă arăt
 care este situațiunea grupărilor
 noastre politice în ajunul acestor
 alegeri comunale; îmi pare aprópe
 de prisos să vă spun că vă veți
 împlini bine datoria de cetățeni și
 de români, respingând făgăduelile
 ce adversarii noștri vă șoptesc pen-
 tru ca să vă ademenească.

Politica profiturilor personale
 n'ar putea de cât să ademenească

racterele și sa
Să nu vă preocupe
personal și egoist, să fiți pa
și de marile și permanentele
terese ale țerei.

Ați văzut acele păsări mici de
razoare cari nu cunosc alt orizont
de cât orizontul mărginit al rădă-
ciniî buruenilor de pe câmpii ? Ele
iși petrec viața căutând grăuntele
ce se găsește înaintea pasului lor.
Acele pasări, domnilor, sunt des-
tinate glonțului vinătorului.

Eü vă doresc din inimă o soartă
mai mîndră.

Ați văzut ce fac vulturii mun-
ților noștri : când părăsesc pămîn-
tul ca să-și ia sborul lor uriaș, ei
închid ochii și bat cu putere din
aripi ; ei se ridică, se ridică neîn-
cetat și fără teamă, până în sferile
înalte, unde se pregătesc trăsnetele
și unde se încrucișează fulgerete,
și de acolo privesc cu milă și ade-
menirile și amenințările de jos.

...ceasuri grele
ve ridicai conștiin-
ia înălțimea datoriei ce
de îndeplinit către ea! (Oca-
țiuni nesfârșite. Strigăte de bravo!
Să trăiască!).

